

Krajský plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením Zlínského kraje na období 2022–2026

Zpracováno:

Odbor Kancelář hejtmána, oddělení organizačních činností a neziskového sektoru
Mgr. Jan Uherka, Národní rada osob se zdravotním postižením České republiky

únor – červenec 2021

Projednáno:

Rada Zlínského kraje
usnesení číslo

20. září 2021
0710/R24/21

Obsah

I. ÚVOD.....	3
II. POSTUP PŘÍPRAVY A METODIKA TVORBY KRAJSKÉHO PLÁNU	4
III. ANALYTICKÁ ČÁST	4
3.1. Osoby se zdravotním postižením	4
3.1.1. Definice	4
3.1.2. Základní pojmy	4
3.2 Statistická data o osobách se zdravotním postižením.....	5
3.3 Vyhodnocení Krajského plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se	12
zdravotním postižením Zlínského kraje pro období 2017–2020	12
IV. STRATEGICKÉ OBLASTI KRAJSKÉHO PLÁNU.....	19
V. KOORDINACE, MONITOROVÁNÍ A IMPLEMENTACE KRAJSKÉHO PLÁNU	31
VI. ZÁVĚR	32
VII. PRAMENY A LITERATURA	33
VIII. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	33

I. ÚVOD

Krajský plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2022–2026, dále jen „Krajský plán“, je zpracován na základě rozhodnutí Krajského úřadu Zlínského kraje. Navazuje na tři předchozí krajské plány platné pro léta 2011–2012, 2013–2016 a 2017–2020.

Krajský plán představuje **střednědobý strategický dokument** určující základní okruhy politiky Zlínského kraje v oblasti naplňování programu rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením. Svým obsahovým zaměřením ani organizačními opatřeními není v rozporu s ostatními strategickými dokumenty.

Ideově Krajský plán **vychází** zvláště z Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením a jejího Opčního protokolu a z Evropské strategie pro pomoc osobám se zdravotním postižením, 2010–2020. Od 1. 1. 2018 je v České republice monitorováním práv osob se zdravotním postižením pověřen veřejný ochránce práv.

Krajský plán **programově navazuje** na Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021–2025, **usiluje o naplnění zásady provázanosti a nedělitelnosti národní a krajské politiky** vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením a **její myšlenkovou, programovou a organizační jednotu**.

Zdůrazňuje, že **zdravotní postižení je svou povahou, příčinami a nároky na řešení záležitostí celostní**, jejíž řešení má svou dimenzi zdravotní, sociální, vzdělávací apod. Jde tedy o problematiku **komplexní** a z hlediska podpory státu a všech jeho struktur problematiku meziresortní vyžadující provázanost horizontální i vertikální. Garantem této ideové materiální a organizační jednoty je na úrovni státu vláda ČR a na krajské úrovni Zastupitelstvo Zlínského kraje, Rada Zlínského kraje a Krajský úřad Zlínského kraje.

Cílem a účelem Krajského plánu je naplňovat státní politiku podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením. Za tři desetiletí samostatné ČR byly realizovány četné aktivity ve prospěch osob se zdravotním postižením, přesto stále existuje řada otevřených a nedořešených skutečností, které jim brání v plnohodnotném zapojení do společnosti, např. zaměstnávání, stavební a dopravní bariéry, vzdělávání, nízké povědomí většinové společnosti apod. Tyto formy diskriminace může stát eliminovat či zmírnit propracovaným systémem opatření.

Stále tedy platí, že člověk se zdravotním postižením se v osobním, pracovním i společenském životě ocitá v nerovném postavení a tato nerovnost **deformuje** jak samotného člověka se zdravotním postižením, tak případně i jeho rodinu a rovněž i společnost samu. V podobném postavení se často ocitají i spolky sdružující osoby se zdravotním postižením, které nenacházejí potřebnou podporu pro zajištění svých společensky účelných aktivit.

II. POSTUP PŘÍPRAVY A METODIKA TVORBY KRAJSKÉHO PLÁNU

Při hodnocení předchozího a tvorbě současného Krajského plánu byly uplatněny následující metodologické postupy:

- a) zachovat a uplatnit z posledního Krajského plánu vše, co se ukázalo jako pozitivní a nosné, i v novém Krajském plánu,
- b) vynechat ta ustanovení a opatření, která se z objektivních důvodů nenaplnila nebo již neodpovídají současným aktuálním potřebám,
- c) v novém Krajském plánu formulovat cíle a opatření tak, aby vyjadřovaly hlubší míru poznání řešené problematiky a reálnější formy a prostředky k jejich naplnění.

Příprava Krajského plánu probíhala od poloviny měsíce února do konce měsíce června 2021 zpracovateli, tj. Mgr. J. Uherkou, zástupcem Národní rady osob se zdravotním postižením ČR a Mgr. P. Novákovou a Mgr. K. Kopečnou, oddělení organizačních činností a neziskového sektoru Odboru Kanceláře hejtmána Krajského úřadu Zlínského kraje. Podklady pro vyhodnocení jednotlivých opatření Krajského plánu připravily věcně příslušné odbory KÚZK, s nimiž byly výsledky také projednány. V další fázi přípravy byly s věcně příslušnými odbory rovněž projednány cíle a opatření nového Krajského plánu. Zpráva o přípravě Krajského plánu byla projednána s věcně příslušnými odbory i ve Výboru sociálním ZZK. Návrh Krajského plánu byl konzultován také s NRZP ČR Zlínského kraje a dalšími představiteli spolků zdravotně postižených. Následně byl Krajský plán předán ke schválení Radě Zlínského kraje.

III. ANALYTICKÁ ČÁST

Analytická část obsahuje definici pojmu „osoby se zdravotním postižením“ a základní pojmy, které Úmluva o právech osob se zdravotním postižením používá pro určení charakteristik diskriminace.

Významná pozornost je věnována nejdůležitějším statistickým údajům charakterizujícím aktuální skutečnosti vztahující se k životu osob se zdravotním postižením na národní i krajské úrovni.

Komplexní pozornost je pak věnována plnění opatření Krajského plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením ZK na období 2017–2020.

3.1. Osoby se zdravotním postižením

3.1.1. Definice

Osoby se zdravotním postižením zahrnují ty osoby, které mají dlouhodobé fyzické, duševní, mentální nebo smyslové postižení, které v interakci s různými překážkami může bránit jejich plnohodnotnému a účinnému zapojení do společnosti na rovnoprávném základě s ostatními.

3.1.2. Základní pojmy

Pro účely tohoto textu rozumíme v souladu s Úmluvou OSN:

„**komunikace**“ zahrnuje řeč, zobrazení textu, Braillovo písmo, dotekovou komunikaci, velké písmo, přístupná mediální zařízení, psaný jazyk, zvukové systémy, jednoduchou formu řeči, digitalizovaný hlas, augmentativní a alternativní způsoby, prostředky a formáty komunikace, včetně dostupných informačních a komunikačních technologií;

„**jazyk**“ zahrnuje mluvenou a znakovou řeč a další formy nonverbální komunikace;

„**diskriminace na základě zdravotního postižení**“ znamená jakékoli činění rozdílu, vyloučení nebo omezení na základě zdravotního postižení, jehož cílem nebo důsledkem je narušit nebo zrušit uznání, užívání nebo uplatnění, na rovnoprávném základě s ostatními, všech lidských práv a základních svobod v politické, hospodářské, sociální, kulturní, občanské nebo jiné oblasti; zahrnuje všechny formy diskriminace, včetně odepření přiměřené úpravy;

„**přiměřená úprava**“ znamená nezbytné a odpovídající změny a úpravy, které nepředstavují nepřiměřené nebo nadměrné zatížení a jsou prováděné, pokud to konkrétní případ vyžaduje, s cílem zaručit osobám se zdravotním postižením uplatnění nebo užívání všech lidských práv a základních svobod na rovnoprávném základě s ostatními;

„**universální design**“ znamená navrhování výrobků, vybavení programů a služeb tak, aby je mohly v co největší míře využívat všechny osoby bez nutnosti úprav nebo specializovaného designu.

„**universální design**“ nevyklučuje podpůrné pomůcky pro určité skupiny osob se zdravotním postižením, pokud jsou zapotřebí.

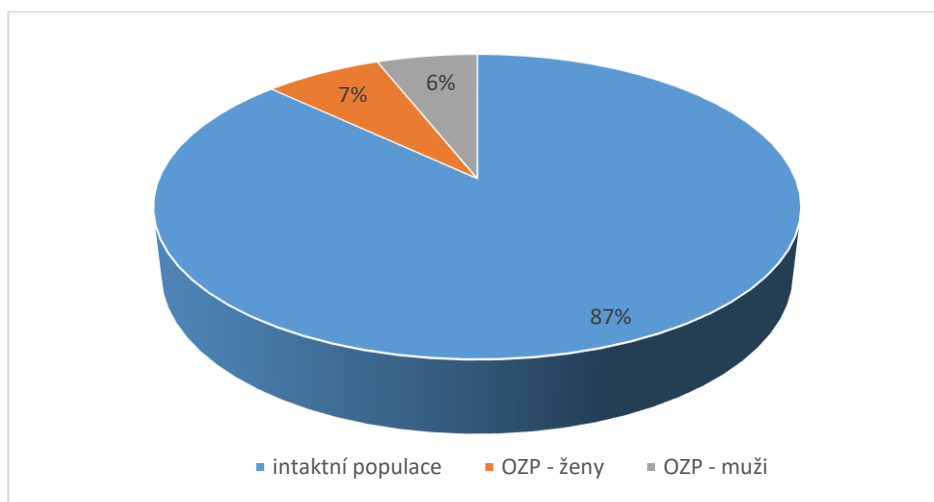
3.2 Statistická data o osobách se zdravotním postižením

Český statistický úřad (ČSÚ) ve spolupráci s Ústavem zdravotnických informací a statistiky České republiky (ÚZIS ČR) realizoval v roce 2018 Výběrové šetření osob se zdravotním postižením.

Na realizaci tohoto šetření s ČSÚ spolupracovali a na přípravě dotazníku se zapojením v meziresortní expertní skupině podíleli také zástupci Vládního výboru pro osoby se zdravotním postižením, Národní rady osob se zdravotním postižením, věcně příslušných ministerstev i dalších organizací podporujících či sdružujících osoby se zdravotním postižením.

Účelem šetření bylo získat informace o počtu osob se zdravotním postižením v ČR a o jejich struktuře z hlediska věku, pohlaví, ekonomické aktivity a vzdělání. Dále získat informace, v jakých oblastech se zdravotní postižení projevují a co je zapříčinilo, jaké konkrétní činnosti dělají lidem se zdravotním postižením potíže nebo je bez pomoci vůbec nezvládají, zda trpí bolestmi nebo únavou a vyčerpáním, zda používají kompenzační pomůcky a jestli jsou pro ně dostatečné nebo zda využívají pomoc pečující osoby.¹

Graf č. 1: Podíl osob se zdravotním postižením z celkového počtu obyvatel (2018)

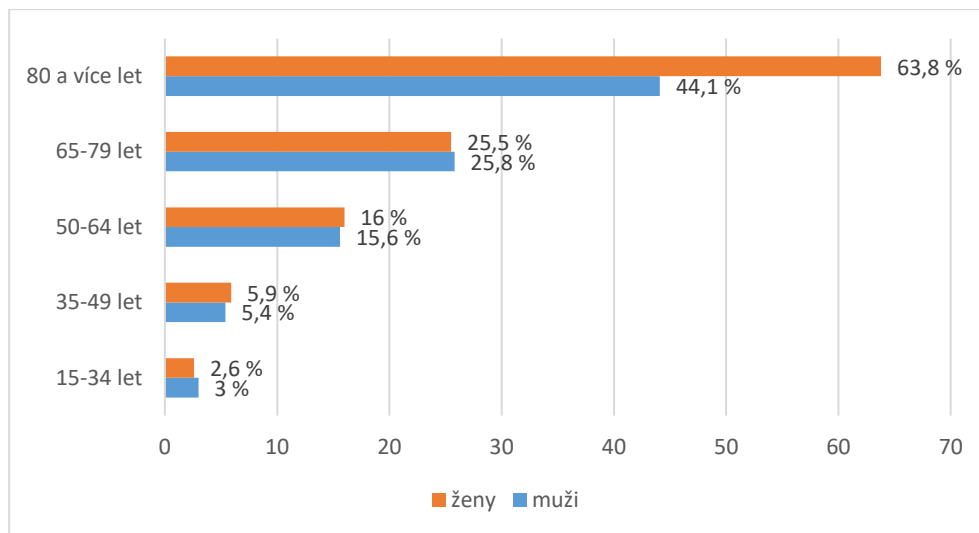

Zdroj: ČSÚ, Výběrové šetření osob se zdr. postižením 2018

¹ Český statistický úřad. 2019. Výběrové šetření osob se zdravotním postižením – 2018. Dostupné z: [VSPO_s_prilohami.pdf \(czso.cz\)](#)

V České republice bylo v roce 2018 evidováno přibližně 13 % osob se zdravotním postižením ve věku 15 a více let, jde o osoby žijící v soukromých domácnostech. Celkem se jednalo o 1 152 tisíc osob, které byly kvůli zdravotním problémům dlouhodobě omezeny ve vykonávání běžných činností. U více než poloviny (56 %) z nich byl zhoršený zdravotní stav posouzen lékařem a byl jim přiznán invalidní důchod nebo příspěvek na péči nebo na mobilitu nebo získali průkaz osoby se zdravotním postižením (TP, ZTP, ZTP/P).

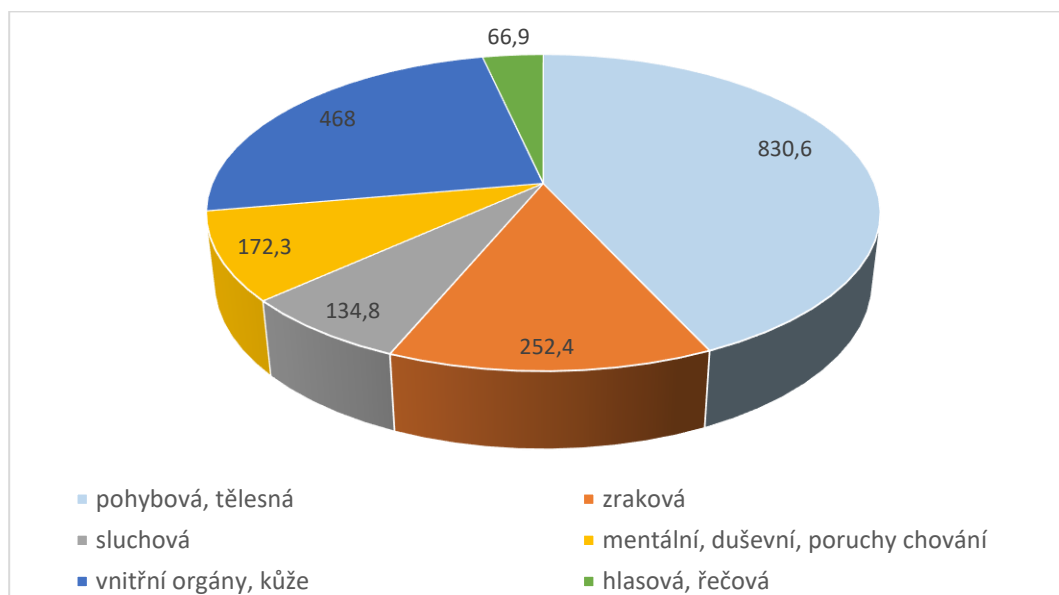
Graf č. 2: Podíl osob se zdravotním postižením z celkového počtu obyvatel podle věku a pohlaví (2018)

Zdroj: ČSÚ, Výběrové šetření osob se zdr. postižením 2018

Podíl osob se zdravotním postižením se s narůstajícím věkem zvyšuje. Nejvyšší podíl zdravotně postižených představuje skupina žen ve věku 80 a více let, jde o 63,8 % osob v této věkové skupině. Jedná se o podíl z celkového počtu osob v dané socio-demografické skupině žijících v soukromých domácnostech.

Graf č. 3 Podíl osob se zdravotním postižením dle oblasti postižení v tis.(2018)

*U jedné osoby se postižení může projevat ve více oblastech zároveň, nejedná se tedy o součet za jednotlivé oblasti

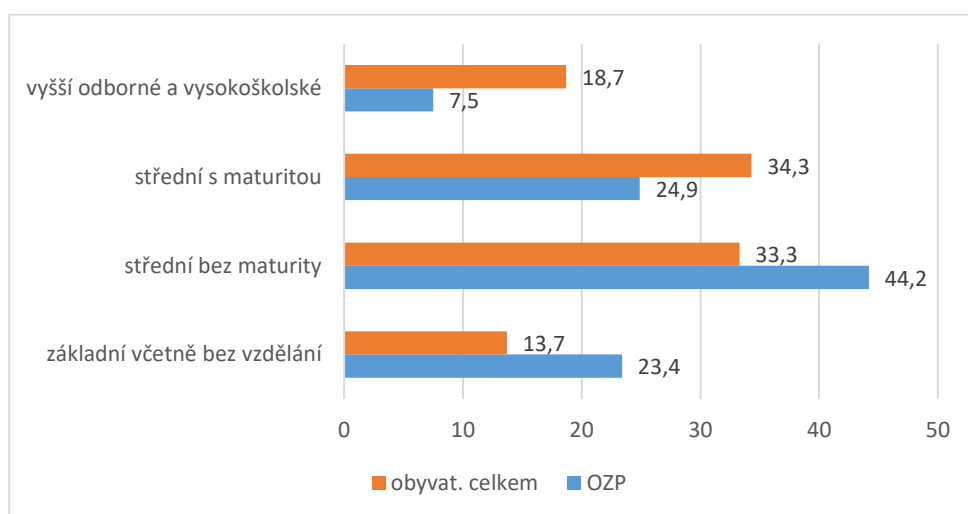
Zdroj: ČSÚ, Výběrové šetření osob se zdr. postižením 2018

U největšího počtu osob se zdravotním postižením se jedná o postižení v pohybové či tělesné oblasti, a to jak samostatně, tak i v kombinaci s jiným typem postižení. Zvýšené pohybové omezení lze zaznamenat se zvyšujícím se věkem.

V nejmladší věkové skupině osob s postižením 15 až 34 letých je téměř stejné zastoupení osob s postižením v pohybové oblasti jako v oblasti mentální, duševní nebo trpících poruchami chování. Postižení v oblasti vnitřních orgánů jsou v nejmladší věkové skupině až na třetím místě. Převaha postižení v pohybové oblasti však spolu s věkem stoupá a stejně tak i zastoupení osob s postižením v oblasti vnitřních orgánů.

Pohybové zdravotní postižení se týká až 85 % osob starších 80 let. U této věkové kategorie se zároveň řeší kombinace postižení ve více oblastech, pouze u jedné třetiny zasahuje pouze jednu oblast.

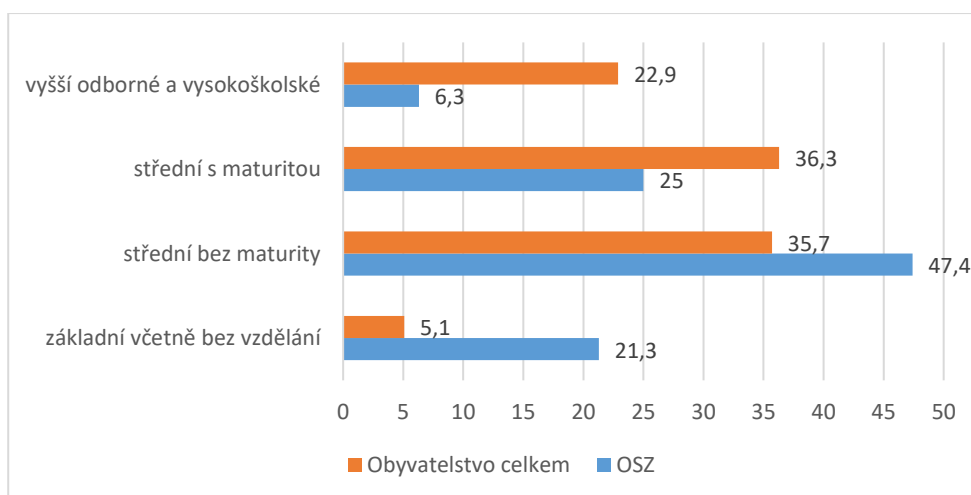
Graf č. 4: Nejvyšší dosažené vzdělání v roce 2018 (%)

Zdroj: ČSÚ, Výběrové šetření osob se zdr. postižením 2018

Vzdělání hraje důležitou roli při hledání zaměstnání. Existují rozdíly ve vzdělání osob se zdravotním postižením a celkové populace. Základní vzdělání (včetně bez vzdělání) má 23,4 % osob, čtvrtina osob se zdravotním postižením má střední vzdělání s maturitou. Největší skupinu (44,2 %) tvoří vzdělání střední bez maturity. Vyššího odborného nebo vysokoškolského vzdělání dosáhla skupina 7,5 % osob.

Graf č. 5: Dosažené vzdělání osob se zdr. postižením a obyvatelstva celkem ve věku 35 - 49 let v roce 2018 (%)

Zdroj: ČSÚ, Výběrové šetření osob se zdr. postižením 2018

Tabulka č. 1: Počty žáků se zdravotním postižením v ČR

Školní rok	žáci ZŠ		žáci SŠ	
	celkem	se ZP	celkem	se ZP
2010/2011	789 486	70 723	532 918	18 731
2016/2017	906 188	81 644	424 849	20 335
2017/2018	926 108	95 631	421 535	22 316
2018/2019	940 928	101 983	420 814	22 067
2019/2020	952 946	110 940	423 838	25 052

Zdroj: ČSU, Statistická ročenka ČR 2020

Ve školním roce 2019/2020 se účastnilo vzdělávání ZŠ 110 940 žáků se zdravotním postižením, střední školu navštěvovalo 25 052 studentů se ZP.

V období od roku 2010 dochází k mírnému nárůstu žáků se zdravotním postižením ZŠ zhruba o dva a půl procentních bodů.

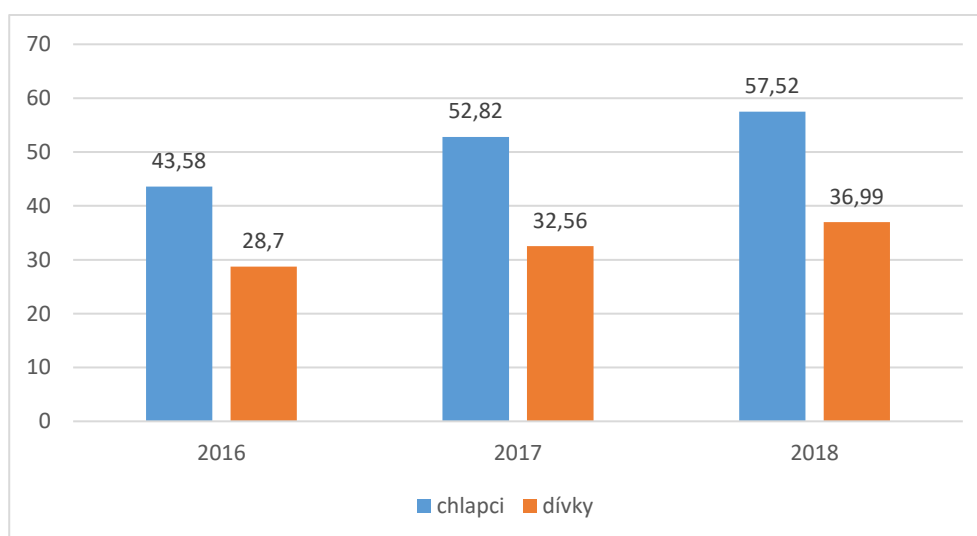
Tabulka č. 2: Narození s vrozenou vadou ve Zlínském kraji

	2016	2017	2018
Narození s vrozenou vadou celkem	215	264	291
na 1 000 obyvatel	36,55	43,26	47,72
Živě narození s vrozenou vadou celkem	213	261	288
na 1 000 živě narozených	36,33	42,9	47,38
v tom			
chlapci	43,58	52,82	57,52
dívky	28,7	32,56	36,99

Zdroj: ČSU, Statistická ročenka ZK 2020

Ve Zlínském kraji se v roce 2018 narodilo s vrozenou vadou celkem 288 dětí. S vrozenou vadou se rodí více chlapců, v roce 2018 to bylo 57,52 na 1000 živě narozených dětí, což je o 21 % více než narozených děvčat s vrozenou vadou.

Graf č. 6: Narození s vrozenou vadou ve Zlínském kraji

*na 1000 živě narozených

Zdroj: ČSU, Statistická ročenka ZK 2020

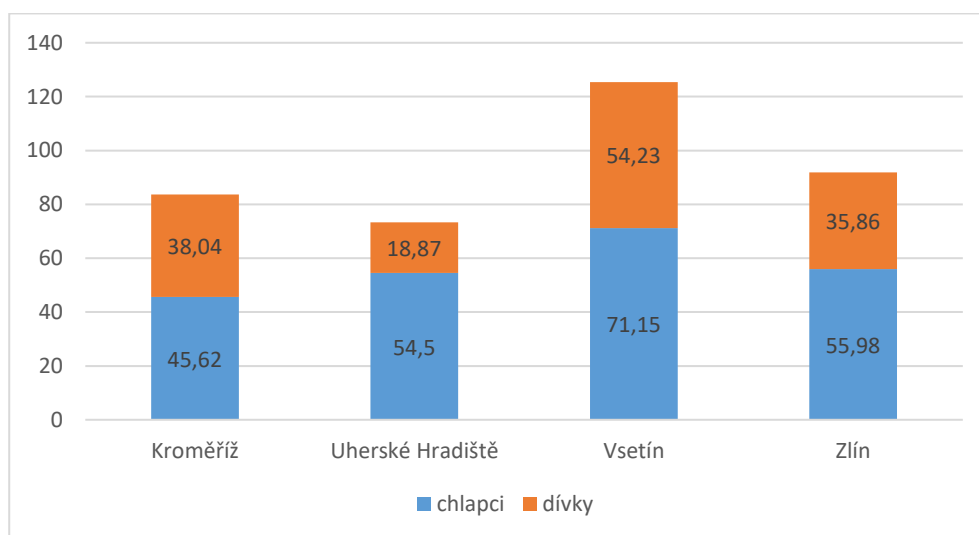
Tabulka č. 3: Živě narození s vrozenou vadou v r. 2018 podle okresů

	Celkem	v tom		na 1 000 živě nar.	v tom	
		chlapci	dívky		chlapci	dívky
Zlínský kraj	288	177	111	47,38	57,52	36,99
Kroměříž	46	25	21	41,82	45,62	38,04
Uherské Hradiště	53	40	13	37,25	54,5	18,87
Vsetín	95	54	41	62,71	71,15	54,23
Zlín	94	58	36	46,08	55,98	35,86

Zdroj: ČSU, Statistická ročenka ZK 2020

V přepočtu na celkem živě narozené děti se s vrozenou vadou narodilo nejméně dětí v roce 2018 v okrese Uherské Hradiště a to výrazně méně děvčat (18,87) oproti chlapcům (54,4).

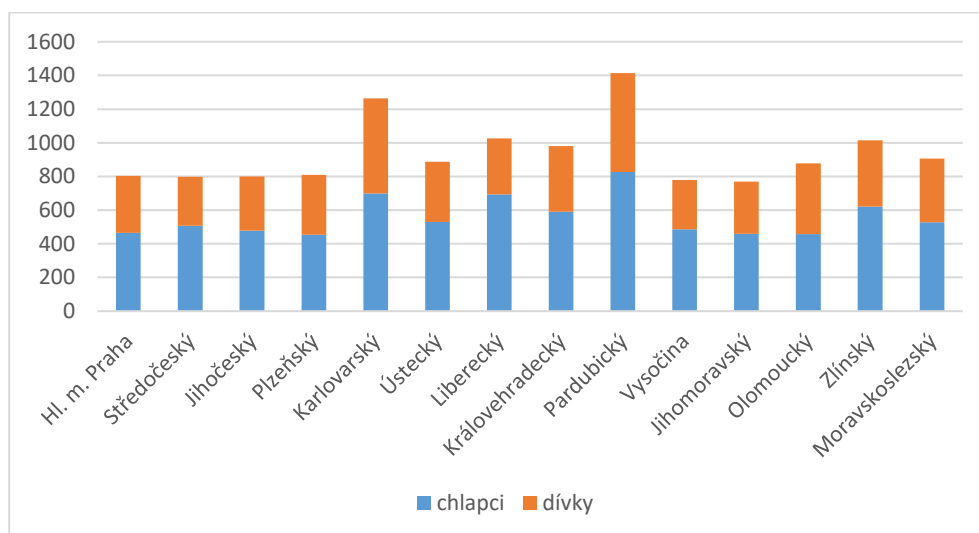
Graf č. 7: Živě narození s vrozenou vadou na 1 000 živě narozených v r. 2018 podle okresů

Zdroj: ČSU, Statistická ročenka ZK 2020

Výrazně více dětí s vrozenou vadou se narodilo v okrese Vsetín, a to jak děvčat 54,23 na 1000 živě narozených dětí, tak především chlapců 71,15.

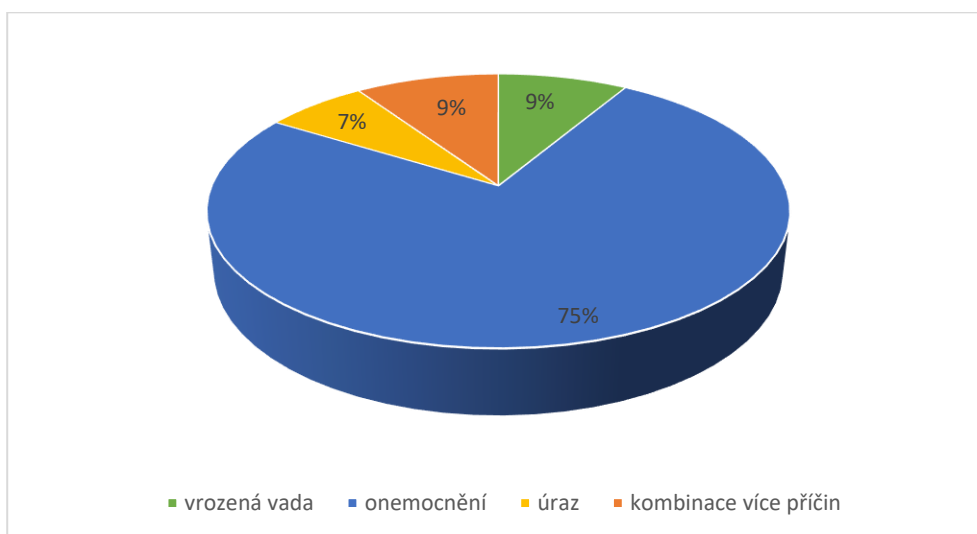
Graf č. 8: Vrozené vady podle kraje bydliště na 10 000 živě narozených (2017)

Zdroj: ČSÚ, Výběrové šetření osob se zdr. postižením 2018

Z pohledu krajů je Zlínský kraj na 4 místě co do počtu dětí narozených s vrozenou vadou.

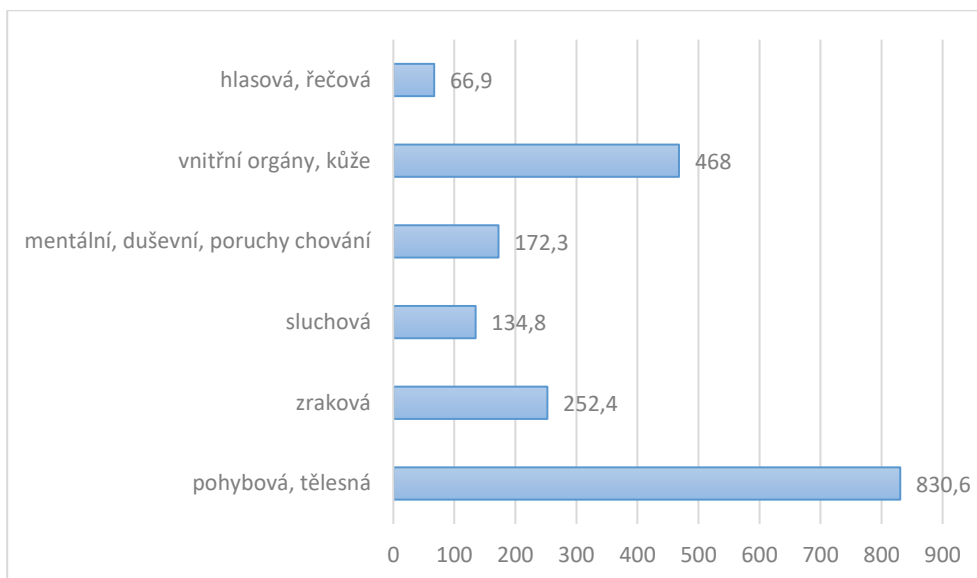
Graf č. 9: Příčiny zdravotního postižení (2018)

Zdroj: ČSÚ – Výběrové šetření osob se zdravotním postižením v roce 2018

Příčiny zdravotního postižení se liší a to především v závislosti na věku. Příčinou zdravotního postižení osob ve věku 15 až 34 let je v 61 % vrozená vada (z toho u 51 % výlučně vrozená vada a v 10 % vrozená vada v kombinaci s onemocněním) a z 8 % byl příčinou úraz. Přestože byly úrazy nejméně častou příčinou vzniku zdravotního postižení, podílely se u osob ve středním věku 35 až 64 let na vzniku postižení z 15 % (včetně kombinací úrazu a jiné příčiny). U věkové skupiny starších 80 let jsou největším problémem nemoci a to 85 % výlučně nemoc a u 10 % souběžně s jinou příčinou.

Graf č. 10: V jakých oblastech se projevuje zdravotní postižení

*Osoby se zdravotním postižením v tisících

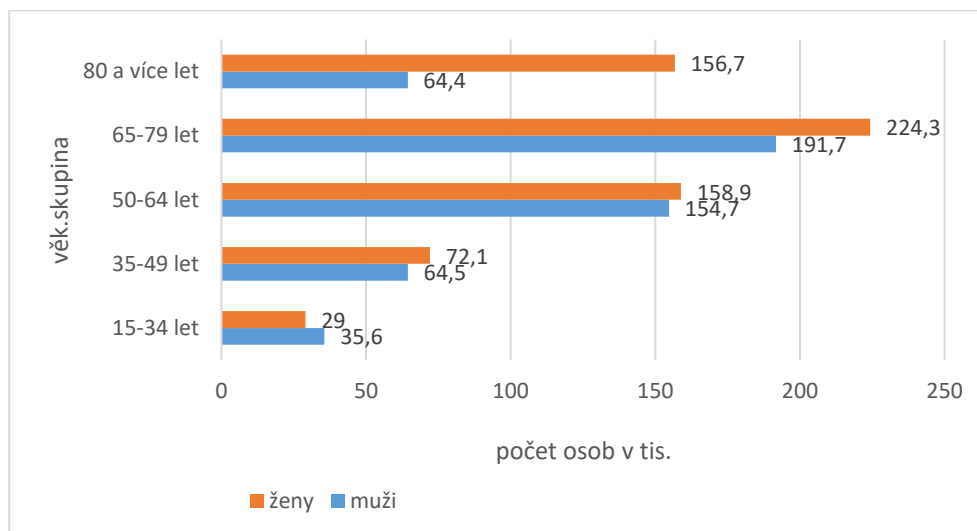
Zdroj: ČSÚ, Výběrové šetření osob se zdr. postižením 2018

V ČR se s vrozenou vadou rodí zhruba 4 až 5 tisíc dětí ročně. Jde o širokou škálu od relativně lehčích forem, snadno operovatelných až po závažné vrozené vady, které následně ovlivní kvalitu života osoby a zároveň také rodiny.

Téměř čtvrtina (24 %) postižení se týkají vnitřních orgánů a kůže. Zdravotní postižení zraku uvádí 13 % osob (celkem 252 tisíc osob), kteří se cítí omezení ve vykonávání běžných činností a to za použití brýlí, čoček nebo jiných optických pomůcek.

Celkem 172 tisíc osob (9 %) má potíže v oblasti mentální, duševní či trpí poruchou chování. Pro zjednodušení dotazování byly skupiny mentálního postižení a duševního onemocnění sjednoceny do jedné kategorie, přestože se jedná o dvě velmi odlišné oblasti postižení.

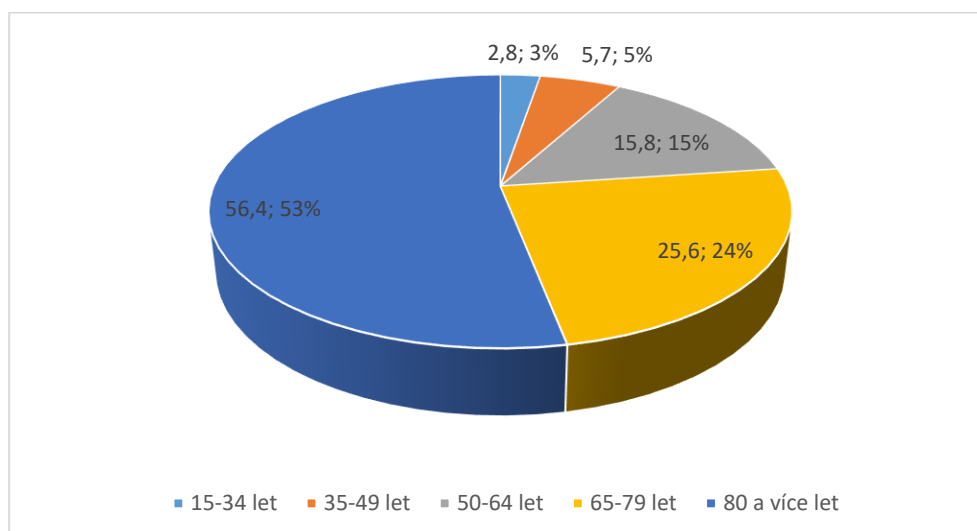
Graf č. 11: Počet osob se zdrav. postižením dle věk. skupin v ČR v roce 2018

Zdroj: ČSÚ, Výběrové šetření osob se zdr. postižením 2018

Omezení daná zdravotním postižením se často objevují až během života společně s přicházejícím onemocněním nebo úrazem. Zdravotní postižení způsobené onemocněním se projevilo u 85 % osob, úrazem pak u 12 % osob. Zhruba 14 % osob se se zdravotním postižením již narodí.

Graf č. 12: Podíl osob se zdrav. postižením na celkové populaci dle věk. skupin v ČR v roce 2018

Zdroj: ČSÚ, Výběrové šetření osob se zdr. postižením 2018

S narůstajícím věkem se zvyšuje počet zdravotních omezení, častým důvodem je získané onemocnění.

3.3 Vyhodnocení Krajského plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením Zlínského kraje pro období 2017–2020

OBLAST 1 ROVNÉ ZACHÁZENÍ A NEDISKRIMINACE

Cíl 1.1

Předcházet diskriminaci a uplatňovat rovné zacházení

Opatření 1.1.1.

Seznamování všech pracovníků KÚZK a zařízení zřizovaných Zlínským krajem s Listinou základních práv a svobod a Úmluvou o právech osob se zdravotním postižením. Při naplňování tohoto opatření spolupracovat s Krajským výborem NRZP.

Odpovídá: všechny odbory KÚZK a organizace zřizované krajem – *splněno*

OBLAST 2 VÝCHOVA VEŘEJNOSTI A OSVĚTOVÁ ČINNOST

Cíl 2.1.

Zvýšit sociální dovednosti pracovníků Krajského úřadu Zlínského kraje ve vztahu k občanům se zdravotním postižením

Opatření 2.1.1.

Vzdělávání pracovníků KÚZK ve specializacích z oblasti problematiky zdravotního postižení a zásady komunikace s vybranými skupinami osob se zdravotním postižením zařadit do průběžného vzdělávání pracovníků.

Odpovídá: ŘLZ – *splněno*

Opatření 2.1.2.

Do vzdělávacích programů pro pracovníky KÚZK zapojovat ve spolupráci s Krajským výborem NRZP jako účastníky přípravy realizace zástupce dotčené skupiny osob se zdravotním postižením.

Odpovídá: ŘLZ – *splněno*

Opatření 2.1.3.

Obsah vzdělávacích programů pro pracovníky KÚZK k problematice zdravotního postižení bude konzultován s Komisí Rady Zlínského kraje pro zdravotně postižené a s Krajským výborem NRZP.

Odpovídá: ŘLZ – *splněno*

Cíl 2.2

Zvýšit informovanost veřejnosti a politické reprezentace o problematice zdravotního postižení

Opatření 2.2.1.

Formou tiskových zpráv zveřejňovat informace vztahující se k problematice zdravotního postižení.

Odpovídá: KH – *splněno*

Opatření 2.2.2.

Podporovat edukační a informační činnost pro zvyšování povědomí veřejnosti o osobách se zdravotním postižením formou tematických akcí zaměřených na problematiku osob se zdravotním postižením.

Odpovídá: KH – *splněno*

OBLAST 3

PŘÍSTUPNOST STAVEB A DOPRAVY, PŘÍSTUP K INFORMACÍM

Cíl 3.1.

Nastavení metodiky analýzy přístupnosti objektů ve vlastnictví Zlínského kraje či užívaných Zlínským krajem ve vztahu k užitečnosti výsledných informací pro plán nápravy

Opatření 3.1.1.

Nastavení metodiky analýzy přístupnosti objektů ve vlastnictví Zlínského kraje či užívaných Zlínským krajem ve vztahu k užitečnosti výsledných informací pro plán nápravy a zároveň ve vztahu k prezentaci přístupnosti pro obyvatele kraje. Výběr metodiky bude konzultován s Komisí Rady Zlínského kraje pro zdravotně postižené.

Odpovídá: ÚPSŘ – nesplněno pro absenci podkladů MPO

Cíl 3.2.

Provedení analýzy přístupnosti a postupné zpřístupňování objektů sociálních, zdravotnických, školských a kulturních zařízení, která jsou ve vlastnictví Zlínského kraje či která kraj užívá podle jednotné metodiky

Opatření 3.2.1.

Pokračovat v mapování stavební přístupnosti a značení Braillovým písmem u budov v majetku kraje dle jednotné metodiky – v zařízeních sociálních služeb, ve zdravotnických zařízeních (nemocnice), školských a kulturních zařízeních. V případě školských zařízení zmapovat rovněž stavební přístupnost tělocvičen.

Odpovídá: SOC – *splněno částečně*
ZDR, ŠK, KUL – *splněno*

Opatření 3.2.2.

V zařízeních resortu kultury pokračovat v budování bezbariérových přístupů v kontextu definovaných rozvojových cílů, priorit a finančních možností.

Odpovídá: KUL - *splněno*

Cíl 3.3.

Zmapování přístupnosti dopravy pro osoby se ztíženou schopností pohybu a orientace

Opatření 3.3.1.

Do cyklicky uzavíraných smluv s dopravci veřejné linkové dopravy v závazku veřejné služby Zlínského kraje zavést povinnost používat určitý podíl dopravních prostředků s úpravou pro převoz osob se zdravotním postižením (nízkopodlažní autobusy apod.).

Pro rok 2017 byl stanoven 5% podíl dopravních prostředků s úpravou pro převoz osob se zdravotním postižením. Do roku 2020 zvýšit podíl dopravních prostředků s úpravou pro převoz osob se zdravotním postižením na 20 %.

Odpovídá: DOP – *splněno*

Opatření 3.3.2.

Do připravované zadávací dokumentace pro výběr dopravců veřejné linkové dopravy, kteří by měli vykonávat obsluhu Zlínského kraje od 1.1.2018, zavést standardy ve vztahu k dopravním prostředkům s úpravou pro převoz osob se zdravotním postižením nad rámec standardů definovaných v Nařízení vlády 63/2011 Sb., O stanovení minimálních hodnot a ukazatelů standardů kvality a bezpečnosti a o způsobu jejich prokazování v souvislosti s poskytováním veřejných služeb v přepravě cestujících.

Odpovídá: DOP, KOVED, s.r.o. – *splněno*

Opatření 3.3.3.

V materiálech Zlínského kraje, zejména v Plánu dopravní obslužnosti území Zlínský kraj na léta 2012–2019, podpořit při jejich aktualizaci rekonstrukci vybraných strategických a důležitých autobusových terminálů tak, aby lépe vyhovovaly potřebám osob s omezenou schopností pohybu a orientace.

Odpovídá: DOP, KOVED, s.r.o. – *splněno*

Cíl 3.4.

Při zpřístupňování informací respektovat specifické potřeby občanů s různými typy zdravotního postižení

Opatření 3.4.1.

Zajistit spolupráci dostupných tlumočnicků znakového jazyka a artikulačních tlumočnicků.

Odpovídá: ŘLZ – *nerealizováno pro absenci požadavků*

Opatření 3.4.2.

Minimálně jednou ročně zabezpečit v rámci pravidelných porad zaměstnanců stavebních úřadů jejich proškolení v oblasti technických požadavků zabezpečujících bezbariérové užívání staveb.

Odpovídá: ÚPSŘ – *splněno*

Opatření 3.4.3.

Ve zdravotnických zařízeních, jejichž je kraj zakladatelem, zvyšovat u pracovníků v pomocných profesích komunikační kompetence a rozvoj technik komunikace s osobami se zdravotním postižením.

Odpovídá: ZDR – *splněno*

Opatření: 3.4.4.

Ve zdravotnických zařízeních, jejichž je kraj zakladatelem, prosazovat personální zajištění odpovědnosti za komunikaci s lidmi s obtížemi v komunikaci, informační dostupnost komunikace a proškolení ostatních zaměstnanců.

Odpovídá: ZDR – *splněno*

Opatření 3.4.5.

Pro odbornou zdravotnickou veřejnost zajistit cyklus vzdělávání zaměřený na specifické potřeby osob se zdravotním postižením ve zdravotnických zařízeních.

Odpovídá: ZDR – *splněno*

Cíl 3.5.

Podporovat aktivity zaměřené na činnosti podporující přístupnost pro osoby se zdravotním postižením

Opatření 3.5.1.

Podporovat aktivity zaměřené na činnosti podporující přístupnost pro osoby se zdravotním postižením.

Odpovídá: SOC – *splněno*

Opatření 3.5.2.

Podporovat realizaci projektu Euroklíč ve Zlínském kraji včetně podpory propagace projektu a distribuce Euroklíčů.

Odpovídá: KH – *nesplněno (pozn.: v roce 2015 poskytnuto 200 000,- Kč)*

Opatření 3.5.3.

Dohlížet na zkvalitňování zdravotní péče ve zdravotnických zařízeních založených Zlínským krajem, tak aby vedlo k naplňování podmínek certifikace a akreditace zdravotnických zařízení. Součástí je rovněž dohled nad odstraňováním nedostatků zjištěných při mapování přístupnosti těchto zařízení.

Odpovídá: ZDR – *splněno*

OBLAST 4

ROVNOST PŘED ZÁKONEM

Cíl 4.1.

Usilovat o to, aby omezení právní způsobilosti uživatelů zařízení sociálních služeb zřizovaných Zlínským krajem odpovídalo situaci dané osoby

Opatření 4.1.1.

Zařízení sociálních služeb, jejichž zřizovatelem je Zlínský kraj, budou usilovat o navrácení způsobilosti k právním úkonům uživatelů služeb, či alespoň o navrácení částečné způsobilosti k právním úkonům.

Odpovídá: SOC – *splněno*

Opatření 4.1.2

Podporovat základní a odborné poradenství poskytované poradnami zřizovanými organizacemi osob se zdravotním postižením.

Odpovídá: SOC – *splněno*

Opatření 4.1.3.

Ve spolupráci s NRZP Zlínského kraje posilovat právní vědomí a poučení pro zvlášť zranitelné oběti trestných činů, zvláště děti, ženy a seniory se zdravotním postižením.

Odpovídá: SOC, ŠK, KH – *splněno*

Cíl 4.2.

Vytvářet podmínky pro to, aby osoby se zdravotním postižením mohly žít co nejvíce samostatně ve svém přirozeném prostředí

Opatření 4.2.1.

Podporovat aktivity transformace ústavních zařízení pro osoby se zdravotním postižením, včetně zařízení pro osoby s duševním onemocněním

Odpovídá: SOC – *splněno*

Opatření 4.2.2.

Podporovat vznik a rozvoj zejména terénních a ambulantních služeb a služeb komunitního typu v místech, kde osoby žijí.

Odpovídá: SOC – *splněno*

OBLAST 5 OSOBNÍ MOBILITA

Cíl 5.1.

Podpora dobrovolnictví a osobní asistence pro mobilitu a rovný přístup k osobám s různými druhy zdravotního postižení

Opatření 5.1.1.

V rámci individuálního projektu Zlínského kraje se zaměřit na podporu rozvoje sociální služby osobní asistence.

Odpovídá: SOC – *splněno*

Opatření 5.1.2.

Podpora dobrovolnických projektů a podpora projektů zaměřujících se na osoby se zdravotním postižením, včetně osobní mobility.

Odpovídá: KH – *splněno*

OBLAST 6 ŽIVOT V RODINĚ

Cíl 6.1.

Podporovat dostupnost odborných poradenských míst pro osoby se specifickými typy zdravotního postižení

Opatření 6.1.1.

Zpracovat a zpřístupnit databázi odborných poradenských míst pro osoby se zdravotním postižením na úrovni sociální, zdravotní a školské problematiky.

Odpovídá: SOC, ŠK, ZDR – *splněno*

OBLAST 7 ZAMĚSTNÁVÁNÍ

Cíl 7.1.

Podporovat zaměstnávání osob se zdravotním postižením v rámci KÚZK a v organizacích zřízených Zlínským krajem

Opatření 7.1.1.

Při plnění povinného podílu dle zákona o zaměstnanosti bude KÚZK preferovat přímé zaměstnávání občanů se zdravotním postižením před náhradními formami plnění.

Odpovídá: ŘLZ – *splněno*

Opatření 7.1.2.

Každoročně analyzovat a vyhodnocovat plnění úkolů zaměstnanosti osob se zdravotním postižením z pohledu počtu a typů pracovních pozic s požadovanou kvalifikací na KÚZK s důrazem na možnost zvýšení počtu osob se zdravotním postižením v zaměstnaneckém poměru.

Odpovídá: ŘLZ – *splněno*

Opatření 7.1.3.

Každoročně analyzovat a vyhodnocovat plnění úkolů zaměstnanosti osob se zdravotním postižením v organizacích Zlínského kraje

Odpovídá: ŘLZ – *splněno částečně*

Opatření 7.1.4.

Zařadit do programu jednání Rady hospodářské a sociální dohody Zlínského kraje problematiku zaměstnávání osob se zdravotním postižením za účasti zástupce Krajského výboru Národní rady osob se zdravotním postižením.

Odpovídá: KH – *nesplněno: zástupce Krajského výboru NRZP nebyl zván na zasedání RHSD ZK*

OBLAST 8 MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI A KRIZOVÉ SITUACE

Cíl 8.1.

Zvýšit informovanost osob se zdravotním postižením v oblasti přípravy na mimořádné události a krizové situace a způsoby ochrany

Opatření 8.1.1.

Zapojit osoby se zdravotním postižením do systému ochrany obyvatelstva cestou zvýšení jejich informovanosti a schopnosti sebeochrany např. konáním seminářů, školení, besed, tiskových materiálů apod. zaměřených na problematiku ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných situací.

Odpovídá: ŠK, SOC – *splněno*
ZDR, KH, ŘLZ – *splněno částečně*
ÚPŘS – *nesplněno*

Opatření 8.1.2.

Připravit metodický materiál informující o tom, jak se mají lidé se zdravotním postižením zachovat v mimořádných a krizových situacích

Odpovídá: KH – *nesplněno*

Opatření 8.1.3.

Uspořádat ve spolupráci s Národní radou osob se zdravotním postižením celokrajský seminář k problematice mimořádných a krizových situací.

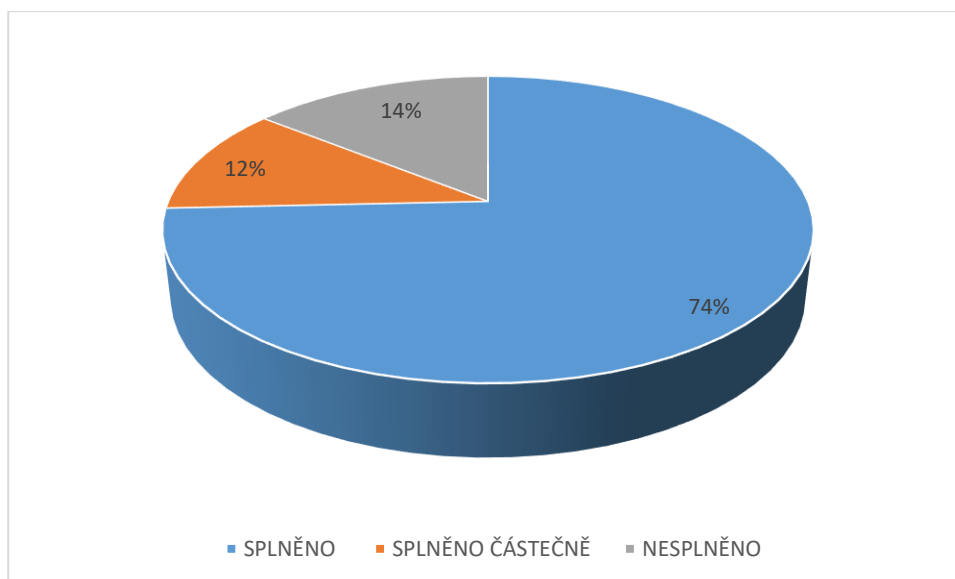
Odpovídá: KH – *částečně plněno v akcích pod bodem 2.2.2.*

Graf č. 12. Plnění opatření Krajského plánu 2017–2020

Z celkového počtu 35 opatření bylo:

SPLNĚNO	26
SPLNĚNO ČÁSTEČNĚ	4
NESPLNĚNO	5

Graf č. 13: Plnění opatření Krajského plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením ZK na období 2017 – 2020

Zdroj: KÚZK

Závěrečné shrnutí:

Plnění Krajského plánu 2017–2020 jako celku lze hodnotit i přes některá nenaplněná opatření převážně pozitivně. Splněno bylo 74 % všech opatření plánu a pro každý rok bylo vždy zpracováno samostatné slovní vyhodnocení plánu ve všech opatřeních. Každoroční vyhodnocení je zveřejněno na webu kraje. Pouhých 14 % opatření bylo nesplněno, především z důvodu návaznosti na legislativu či nezájmu společenské poptávky. Naplňování rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením prostřednictvím nastavených opatření probíhala a byla realizována. I přesto, že některé procesní záležitosti nebyly v rámci volebního období 2016 – 2020 nastaveny, což bylo ustavení Komise Rady Zlínského kraje, pevné ukotvení agendy v rámci krajského úřadu např. zřízením plně či částečně funkce krajského koordinátora pro osoby se zdravotním postižením atd.

Uvedené procesní nedostatky byly do značné míry vyváženy systematickou a účinnou podporou vedení ZK při organizaci řady akcí pořádaných ve spolupráci s NRZP ČR Zlínského kraje nebo pod záštitou jednotlivých členů RZK.

Jako výjimečné lze hodnotit společné zasedání Rady Zlínského kraje a Předsednictva NRZP ČR a nepřehlédnutelnou výraznou finanční i morální podporu poskytnutou NRZP ČR při konání národní akce MOSTY 2019.

Proto je nutné pokračovat dále v naplňování rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením a řešit další oblasti a problémy, se kterými se setkávají. Je připraven nový krajský plán, který vychází z většiny fungujících opatření plánu 2017 – 2020.

IV. STRATEGICKÉ OBLASTI KRAJSKÉHO PLÁNU

V posledních třech desetiletích došlo k výraznému posunu ve prospěch naplňování rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením. Stále však zůstává mnoho oblastí a problémů, ve kterých naplňování rovných příležitostí čeká na řešení. Proto v nastoupeném úsilí nelze nic slevit. Tento úkol je nutné realizovat, jak je zřejmé i z vývoje minulého a letošního roku, ve složitějším a méně vypočitatelném prostředí. Žijeme ve všestranně přelomové době, a proto je třeba o to více hledat harmonická řešení a hájit hodnoty solidarity a spravedlnosti. Za dané situace by nepřijetí Krajského plánu jako celku mohlo vést ke stagnaci při naplňování rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením a v některých specifických oblastech i ke zhoršení stávajících poměrů. Proto je třeba brát tyto skutečnosti v úvahu.

Obecné závazky a principy naplňování a ochrany univerzálních práv osob se zdravotním postižením

Krajský plán ve všech níže uvedených oblastech myšlenkově vychází především z aktuálních článků Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením, Listiny základních práv a svobod a Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021 - 2025 a navazuje na úspěšná praktická opatření předchozího Krajského plánu.

Oblasti, cíle a opatření krajského plánu

Následující tabulka zobrazuje strukturu (strategických) oblastí a cílů dokumentu. Konkrétnější úroveň opatření je uvedena v rámci popisu jednotlivých cílů, a to včetně odpovědnosti, termínů plnění a předpokládaných zdrojů financování.

Tabulka č. 4: Oblasti a cíle krajského plánu

OBLAST	CÍL
1. ROVNÉ ZACHÁZRNÍ A NEDISKRIMINACE	1.1. Předcházet diskriminaci a uplatňovat rovné zacházení
2. VÝCHOVA VEŘEJNOSTI A OSVĚTOVÁ ČINNOST	2.1. Prohloubit sociální dovednosti pracovníků Krajského úřadu Zlínského kraje ve vztahu k občanům se zdravotním postižením
	2.2. Zvýšit informovanost veřejnosti a politické reprezentace o problematice zdravotního postižení
3. PŘÍSTUPNOST VEŘEJNÝCH BUDOV, VEŘEJNÉHO PROSTORU, DOPRAVY A POZEMNÍCH KOMUNIKACÍ	3.1. Prověření přístupnosti a postupné zpřístupňování objektů, které jsou ve vlastnictví Zlínského kraje a které kraj užívá
	3.2. Veřejná doprava přístupná všem osobám se sníženou schopností pohybu a orientace
4. PŘÍSTUPNOST SLUŽEB A INFORMACÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY	4.1. Zajistit osobám se zdravotním postižením přístup k informacím a službám veřejné správy na rovnoprávném základě s ostatními občany a respektovat jejich specifické potřeby
5. ROVNOST PŘED ZÁKONEM	5.1. Zajistit osobám se zdravotním postižením v zařízeních sociálních služeb zřizovaných Zlínským krajem přístup ke spravedlnosti na rovnoprávném základě s ostatními

6. NEZÁVISLÝ ZPŮSOB ŽIVOTA. OSOBNÍ MOBILITA	6.1. Podporovat aktivity umožňující osobám se zdravotním postižením žít co nejvíce samostatně ve svém přirozeném sociálním prostředí
7. ŽIVOT V RODINĚ	7.1. Podpora samostatného života a života v rodině osob se zdravotním postižením
	7.2. V rámci pravomocí Zlínského kraje zvýraznit hledání takových opatření, která pečujícím osobám usnadní jejich náročnou práci a zvýrazní i jejich humanizující a etický rozměr
8. PRÁCE A ZAMĚSTNANOST	8.1. Na úrovni KÚZK a v organizacích zřizovaných Zlínským krajem podporovat zaměstnávání osob se zdravotním postižením
9. PARTICIPACE OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM A JEJICH ORGANIZACÍ NA POLITICKÉM A VEŘEJNÉM ŽIVOTĚ	9.1. Vytvářet podmínky pro zajištění účasti osob se zdravotním postižením a jejich organizací na veřejném životě
10. MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI A KRIZOVÉ SITUACE	10.1. Zvýšit informovanost osob se zdravotním postižením v oblasti přípravy na mimořádné události a krizové situace a způsobů ochrany

Zdroj: KÚZK

Oblast 1 ROVNÉ ZACHÁZENÍ A NEDISKRIMINACE

Základním ideovým přístupem ke všem opatřením, která jsou společností přijímána k naplňování rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením a jejich rodiny, je myšlenka podporovat, chránit a zajišťovat plné a rovné užívání všech lidských práv a základních svobod všemi osobami se zdravotním postižením a podporovat úctu k jejich přirozené důstojnosti.

Naplnění zásady rovného zacházení a nediskriminace předpokládá rovněž vytvoření rovnocenného zázemí a úpravu daného prostředí tak, aby bylo přístupné všem bez rozdílu.

Cíl 1.1.

Předcházet diskriminaci a uplatňovat rovné zacházení

Opatření 1.1.1.

Seznamovat všechny pracovníky KÚZK a organizace zřízené a založené Zlínským krajem s Listinou základních práv a svobod a Úmluvou o právech osob se zdravotním postižením. Při naplňování těchto opatření spolupracovat s Krajským výborem NRZP ČR.

Odpovídá: odbory KÚZK a zřízené a založené organizace ZK

Termín: průběžně

Zdroje financování: rozpočet ZK a rozpočty příslušných organizací z běžných výdajů

Opatření 1.1.2

Zajistit, aby žádné opatření KÚZK a zřízených a založených organizací ZK neumožnilo přímou či nepřímou diskriminaci osob se zdravotním postižením.

Odpovídá: odbory KÚZK a vedení zřízených a založených organizací ZK

Termín: průběžně

Zdroje financování: rozpočet ZK a rozpočet příslušných organizací z běžných výdajů

Oblast 2 VÝCHOVA VEŘEJNOSTI A OSVĚTOVÁ ČINNOST

Čl. 8 Úmluvy zavazuje státy, které jsou smluvní stranou této Úmluvy, přijmout účinná opatření ke zvýšení povědomí celé společnosti, i na úrovni rodiny, o situaci osob se zdravotním postižením, podporovat respektování jejich práv a důstojnosti, odstraňovat stereotypy, předsudky a škodlivé praktiky vůči nim a podporovat povědomí o jejich schopnostech a přínosu pro společnost.

Proměny ve vnímání osob se zdravotním postižením nelze dosáhnout ze dne na den. Je těžké požadovat něco, co by nebylo akceptováno většinovou společností. Navzdory četným systematickým organizačním a výchovným aktivitám jsme svědky stále stigmatizace těchto osob. Na měření pokroku v této oblasti je však třeba násobně většího času, než je dáno tímto plánem.

Cíl 2.1.

Prohloubit sociální dovednosti pracovníků Krajského úřadu Zlínského kraje ve vztahu k občanům se zdravotním postižením

Opatření 2.1.1.

Vzdělávání pracovníků KÚZK ve specializacích z oblasti problematiky zdravotního postižení a zásad komunikace s vybranými skupinami OZP v rámci průběžného vzdělávání pracovníků.

Odpovídá: Útvar PVV

Termín: průběžně

Zdroje financování: běžné výdaje PVV rozpočtu ZK

Opatření 2.1.2.

Přípravu vzdělávacích programů konzultovat s Krajským výborem NRZP ČR a zároveň pracovníky KÚZK zapojovat ve spolupráci s Krajským výborem NRZP ČR jako účastníky přípravy realizace zástupce dotčené skupiny OZP.

Odpovídá: Útvar PVV

Termín: průběžně

Zdroje financování: běžné výdaje PVV rozpočtu ZK

Cíl 2.2.

Zvýšit informovanost veřejnosti a politické reprezentace o problematice zdravotního postižení

Opatření 2.2.1.

V tiskových periodikách vydávaných Zlínským krajem pravidelně informovat o jednotlivých ustanoveních Úmluvy, Listiny základních práv a svobod a rovněž o pozitivních i negativních aktuálních příkladech z reálného života při naplňování zásad rovnosti a nediskriminace. Při naplňování tohoto opatření spolupracovat s Krajským výborem NRZP ČR.

Odpovídá: odbor KH

Termín: průběžně

Zdroje financování: běžné výdaje KH rozpočtu ZK

Opatření 2.2.2.

Podporovat edukační a informační činnost pro zvyšování povědomí veřejnosti o osobách se zdravotním postižením formou tematických akcí zaměřených na problematiku osob se zdravotním postižením, např. k mezinárodnímu dni osob se zdravotním postižením (2. *prosince*) připravit ve spolupráci s KV NRZP ČR slavnostní shromáždění za účasti osobností z komunity osob se zdravotním postižením a představitelů ZK.

Odpovídá: odbor KH

Termín: průběžně

Zdroje financování: běžné výdaje KH rozpočtu ZK

Oblast 3

PŘÍSTUPNOST VEŘEJNÝCH BUDOV, VEŘEJNÉHO PROSTORU, DOPRAVY A POZEMNÍCH KOMUNIKACÍ

Předpokladem nezávislého a plnohodnotného zapojení osob se zdravotním postižením do všech oblastí života společnosti je rovněž přístupnost budov, zvláště těch, které slouží veřejnému provozu, přístupnost veřejného prostoru, dopravy a pozemních komunikací. Jde o dlouhodobý a náročný proces zahrnující zajištění přístupnosti jak osobám se sníženou schopností pohybu, tak osobám se sníženou schopností orientace. Bezbariérová stavební a dopravní opatření jsou důležitá i pro občany s dočasným omezením pohyblivosti, těhotné ženy či rodiče s kočárkem.

Je žádoucí, nejen z hlediska vynaložených finančních prostředků, přistupovat k řešení bezbariérovosti a přístupnosti komplexně, např. vytvářením bezbariérových tras, propojováním důležitých veřejných objektů či úpravou nástupišť a autobusových zastávek.

Národní legislativa řešící bezbariérovou přístupnost budov i dopravy je srovnatelná s evropským standardem. Při jejím naplňování ze strany všech zainteresovaných subjektů je třeba vyžadovat důslednost a náročnou kontrolu.

Cíl 3.1.

Prověření přístupnosti a postupné zpřístupňování objektů, které jsou ve vlastnictví Zlínského kraje a které kraj užívá

Opatření 3.1.1.

Pokračovat v mapování stavební přístupnosti a značení Braillovým písmem u budov v majetku kraje a ostatních budov, které kraj užívá.

Odpovídá: odbor SOC, ZDR, ŠK, KUL

Termín: průběžně

Zdroje financování: běžné výdaje odborů SOC, ZDR, ŠK, KUL a příslušené zřízené organizace

Opatření 3.1.2.

Pokračovat ve zpřístupňování budov v majetku ZK včetně bezbariérové přístupnosti vnitřních prostor.

Odpovídá: odbor SOC, ZDR, ŠK, KUL

Termín: průběžně

Zdroje financování: rozpočet ZK – realizace investičních akcí

Opatření 3.1.3.

Jednou ročně zabezpečit v rámci pravidelných porad zaměstnanců stavebních úřadů jejich proškolení v oblasti technologických požadavků zabezpečujících bezbariérové užívání staveb.

Odpovídá: odbor ÚPSŘ

Termín: průběžně

Zdroje financování: běžné výdaje ÚPSŘ rozpočtu ZK

Cíl 3.2.

Veřejná doprava přístupná všem osobám se sníženou schopností pohybu a orientace

Opatření 3.2.1.

Do smluv uzavíraných s dopravci veřejné linkové regionální i dálkové dopravy v závazku veřejné služby Zlínského kraje zavést povinnost zvyšovat podíl dopravních prostředků s úpravou pro převoz osob se sníženou pohyblivostí a orientací.

Odpovídá: odbor DOP, KOVED s.r.o.

Termín: průběžně, do vysoutěžení dopravců veřejné linkové dopravy

Zdroje financování: rozpočet státu, kraje a obcí

Opatření 3.2.2.

Do materiálů Zlínského kraje, zvláště pak do Plánu dopravní obslužnosti území Zlínského kraje, zapracovat program rekonstrukce důležitých autobusových terminálů tak, aby plně vyhovoval potřebám osob se sníženou pohyblivostí a orientací.

Odpovídá: odbor DOP, KOVED, s.r.o.

Termín: průběžně

Zdroje financování: bez finančních nároků

Opatření 3.2.3

Vhodným a efektivním způsobem odborného vzdělávání zaměstnanců dopravní obslužnosti zvyšovat kulturnost přepravy osob se zdravotním postižením. Spolupracovat s NRZP ČR Zlínského kraje.

Odpovídá: odbor DOP, KOVED s.r.o.

Termín: průběžně

Zdroje financování: běžné výdaje DOP rozpočtu ZK, rozpočet KOVED s.r.o.

Oblast 4

PŘÍSTUPNOST SLUŽEB A INFORMACÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY

Přístupnost informačních a komunikačních služeb veřejné správy je jednou ze základních podmínek nezávislého a plného zapojení osob se zdravotním postižením do všech oblastí života společnosti. Článek 21 Úmluvy konstatuje právo na svobodný projev a právo na svobodu vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace a myšlenky, a to prostřednictvím formy komunikace dle vlastního výběru. V souvislosti s elektronizací a digitalizací jde o problematiku aktuální a náročnou. Pro poskytování informací osobám oslabeným ve čtení a vnímání informací zpracovalo MV v roce 2019 „*Metodický postup pro tvorbu srozumitelných sdělení ve státní správě a pro tvorbu zjednodušených textů pro osoby vyžadující zvláštní přístup*“ (metodika Easy-to-read). Tuto metodiku je třeba uvést do praxe jednotlivých úřadů. Pro osoby se sluchovým postižením je nutná dostupnost informací o veřejné správě v českém znakovém jazyce. Přístupnost služeb ve veřejné správě vyžaduje rovněž vzdělávání zaměstnanců a rozvíjení jejich znalostí a dovedností v komunikaci s osobami se specifickým formami zdravotního postižení.

Cíl 4.1

Zajistit osobám se zdravotním postižením přístup k informacím a službám veřejné správy na rovnoprávném základě s ostatními občany a respektovat jejich specifické potřeby

Opatření 4.1.1.

Soustavně zdokonalovat informační systém kraje tak, aby byl přístupný občanům s různými typy zdravotního postižení a informovat v tiskových periodikách („přívětivý úřad“) o přístupnosti informačního systému KÚ a organizací zřizovaných ZK zvláště s přihlédnutím k potřebám osob se zdravotním postižením.

Odpovídá: odbor ICT, KH
Termín: průběžně
Zdroje financování: běžné výdaje ICT rozpočtu ZK

Opatření 4.1.2.

Zajistit spolupráci tlumočnicků znakového jazyka a artikulačních tlumočnicků a podporovat poskytování tlumočnických služeb.

Odpovídá: Útvar PVV
Termín: průběžně
Zdroje financování: běžné výdaje PVV rozpočtu ZK

Opatření 4.1.3.

Ve zdravotnických zařízeních založených krajem zvyšovat u pracovníků v pomáhajících profesích komunikační kompetence a rozvoj technik komunikace s osobami se zdravotním postižením.

Odpovídá: odbor ZD
Termín: průběžně
Zdroje financování: běžné výdaje ZD rozpočtu ZK a rozpočty zdravotnických zařízení

Opatření 4.1.4.

Ve zdravotnických zařízeních založených krajem prosazovat personální zajištění odpovědnosti za komunikaci s lidmi s obtížemi v komunikaci, za informační dostupnost komunikace a za proškolení ostatních zaměstnanců.

Odpovídá: odbor ZD
Termín: průběžně
Zdroje financování: běžné výdaje ZD rozpočtu ZK a rozpočty zdravotnických zařízení

Opatření 4.1.5.

Pro odbornou zdravotnickou veřejnost realizovat vzdělávací cyklus zaměřený na specifické potřeby osob se zdravotním postižením.

Odpovídá: odbor ZD
Termín: 1x za období platnosti krajského plánu
Zdroje financování: běžné výdaje ZD rozpočtu ZK a rozpočty zdravotnických zařízení

Opatření 4.1.6.

Podporovat aktivity spolků osob se zdravotním postižením rozšiřující oblast služeb pro osoby se zdravotním postižením.

Odpovídá: odbor SOC
Termín: průběžně
Zdroje financování: Fond Zlínského kraje v příslušném kalendářním roce

Opatření: 4.1.7.

Dohlížet na zkvalitňování zdravotní péče ve zdravotnických zařízeních založených Zlínským krajem tak, aby vedlo k naplňování podmínek certifikace a akreditace zdravotnických zařízení. Součástí je rovněž dohled nad odstraňováním nedostatků zjištěných při mapování přístupnosti těchto zařízení.

Odpovídá: odbor ZD
Termín: průběžně
Zdroje financování: bez finančních nároků

OBLAST 5 ROVNOST PŘED ZÁKONEM

Z článku 12 Úmluvy vyplývá povinnost uznat osoby se zdravotním postižením jako subjekty práva a jejich právní způsobilosti ve všech oblastech života na rovnoprávném základě s ostatními. Z článku 13 Úmluvy pak vyplývá povinnost zajistit osobám se zdravotním postižením pomocí procedurálních úprav účinný přístup ke spravedlnosti. Občanský zákoník platný od 1. 1. 2014 vychází z koncepce podpůrného a asistovaného rozhodování založené na tom, že každá osoba je schopna se rozhodovat, může k tomu však potřebovat přiměřenou míru podpory. To znamená, že namísto omezení svéprávnosti umožňuje tzv. podpůrná opatření – zastoupení opatrovníkem, zástupcem člena domácnosti či podpůrcem podle smlouvy o nápomoci. Zajištění rovného přístupu ke spravedlnosti zahrnuje také vytvoření technických a administrativní postupů a z hlediska potřeb osob se sluchovým postižením a hluchoslepých osob právo na svobodnou volbu způsobu komunikace.

Cíl 5.1.

Zajistit osobám se zdravotním postižením v zařízeních sociálních služeb zřizovaných Zlínským krajem přístup ke spravedlnosti na rovnoprávném základě s ostatními

Opatření 5.1.1.

V zařízeních sociálních služeb zřizovaných Zlínským krajem zajistit osobám se zdravotním postižením, u nichž ještě trvá omezení svéprávnosti, její zrušení a zajistit tzv. podpůrná opatření zastoupení opatrovníkem apod.

Odpovídá: odbor SOC

Termín: průběžně

Zdroje financování: bez finančních nároků

Opatření 5.1.2.

Podporovat základní a odborné poradenství poskytované poradnami osobám se zdravotním postižením.

Odpovídá: odbor SOC

Termín: průběžně

Zdroje financování: státní prostředky na podporu registrovaných sociálních služeb

Opatření 5.1.3.

Ve spolupráci s NRZP ČR Zlínského kraje posilovat právní vědomí a poučení pro zvláště zranitelné oběti trestných činů, zvláště děti, ženy a seniory se zdravotním postižením.

Odpovídá: odbor SOC, ŠK, KH

Termín: průběžně

Zdroje financování: rozpočet ZK z běžných výdajů příslušného odboru

OBLAST 6 NEZÁVISLÝ ZPŮSOB ŽIVOTA. OSOBNÍ MOBILITA

Úmluva o právech osob se zdravotním postižením v článku 19 zakládá právo všech osob se zdravotním postižením zvolit si, na rovnoprávném základě s ostatními, místo pobytu, kde a s kým budou žít tak, aby tyto osoby nebyly nuceny žít ve specifickém prostředí, měly přístup ke službám poskytovaným v domácím prostředí a dalším podpůrným službám včetně osobní asistence, která je nezbytná pro nezávislý způsob života a začlenění do společnosti a zabraňuje izolaci a segregaci.

Článek 20 Úmluvy Osobní mobilita pak stanoví, že osobám se zdravotním postižením má být umožněn přístup ke kvalitním kompenzačním pomůckám, zařízením, podpůrným technologiím a k různým formám asistence tím, že budou finančně dostupné.

Naplnění těchto zásad vyžaduje řadu opatření, jako je transformace pobytových sociálních služeb, poskytování terénních sociálních a ambulantních služeb v přirozeném prostředí uživatele, efektivní a transparentní financování sociálních služeb a zajištění potřebného poučení a vzdělávání v otázkách mobility pro osoby se zdravotním postižením a odborný personál.

Cíl 6.1.

Podporovat aktivity umožňující osobám se zdravotním postižením žít co nejvíce samostatně ve svém přirozeném sociálním prostředí

Opatření 6.1.1.

V rámci střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Zlínského kraje podporovat sociální služby osobní asistence.

Odpovídá: odbor SOC

Termín: průběžně

Zdroje financování: státní prostředky na podporu registrovaných sociálních služeb

Opatření 6.1.2.

Podporovat dobrovolnické projekty a projekty zaměřující se na osoby se zdravotním postižením, včetně osobní mobility.

Odpovídá: odbor KH

Termín: 1x ročně

Zdroje financování: Fond Zlínského kraje v příslušném kalendářním roce

Opatření 6.1.3.

Podporovat osvětové aktivity podporující myšlenky sdílené domácí péče a hodnoty samostatného, nezávislého života v přirozeném prostředí. Spolupracovat s NRZP ČR Zlínského kraje.

Odpovídá: odbor KH

Termín: průběžně

Zdroje financování: běžné výdaje KH rozpočtu ZK

OBLAST 7

ŽIVOT V RODINĚ

Rodina představuje nejpřirozenější prostředí pro život člověka a je důležitým předpokladem pro zdravý psychický a fyzický vývoj dětí. Článek 23 Úmluvy zavazuje státy k přijetí účinných opatření k odstranění diskriminace osob se zdravotním postižením ve všech záležitostech týkajících se manželství, rodiny, rodičovství a práva dětí se zdravotním postižením žít v rodinném prostředí, uznává práva všech osob se zdravotním postižením uzavřít manželství a založit rodinu a rozhodovat o počtu svých dětí. Zdůrazňuje rovněž povinnost poskytovat osobám se zdravotním postižením odpovídající podporu při plnění jejich rodičovských povinností. Zároveň klade důraz na ochranu zdravotně postižených dětí před jejich případnou diskriminací v rodině, komunitě nebo ústavech.

Z článku 28 Úmluvy vyplývá právo na dostupnou pomoc pro osoby se zdravotním postižením související s činnostmi, které nejsou schopny samostatně vykonávat. Převážná část těchto činností je vykonávána členy rodiny, kteří pro vysokou psychickou i fyzickou náročnost této péče jsou zpravidla částečně nebo zcela omezeni ve vlastní výdělečné činnosti. Tato skutečnost pak zpravidla výrazně ovlivňuje sociální statut celé rodiny a má vůči těmto pečujícím osobám důsledky

budoucí (např. starobní důchod). Tato skutečnost není dosud v právním řádu našeho státu náležitě ošetřena (materiálně ani společensky), ačkoli přináší pro společnost vysokou užitnou hodnotu. Jde o mimořádně záslužnou práci s výrazně humanizujícím a etickým rozměrem. Na úrovni kraje je proto každá pomoc a společenské ocenění pečovatelské práce nanejvýš aktuální. Stojí za úvahu, aby kraj vyvinul v otázce společenského statutu pečujících osob i případnou legislativní iniciativu.

Cíl 7.1.

Podpora samostatného života a života v rodině osob se zdravotním postižením

Opatření 7.1.1.

Podporovat služby a programy umožňující dětem se zdravotním postižením žít v biologické rodině.

Odpovídá: odbor SOC

Termín: průběžně

Zdroje financování: státní prostředky na podporu registrovaných sociálních služeb

Opatření 7.1.2.

Podporovat programy, které umožní dětem se zdravotním postižením, které nemají možnost žít v biologické rodině, náhradní rodinnou péči.

Odpovídá: odbor SOC

Termín: průběžně

Zdroje financování: státní prostředky na podporu registrovaných sociálních služeb

Opatření 7.1.3.

Podporovat činnost odborných poradenských míst pro osoby se zdravotním postižením v oblasti sociální, zdravotní a školské problematiky.

Odpovídá: odbor SOC, ZD, ŠK

Termín: průběžně

Zdroje financování: rozpočet ZK z běžných výdajů příslušného odboru

Cíl 7.2

V rámci pravomocí Zlínského kraje zvýraznit hledání takových opatření, která pečujícím osobám usnadní jejich náročnou práci a zvýrazní i jejich humanizující a etický rozměr

Opatření 7.2.1.

Spolupracovat s NRZP ČR Zlínského kraje a Uníí pečujících s cílem vytvoření popisu návrhů řešení směřujících k pomoci pečujícím osobám.

Odpovídá: odbor SOC

Termín: průběžně

Zdroje financování: běžné výdaje SOC rozpočtu ZK

OBLAST 8

PRÁCE A ZAMĚSTNANOST

Osoby se zdravotním postižením patří na trhu práce k nejzranitelnějším. Děje se tak i za situace, kdy na podporu jejich zaměstnanosti je přijímána řada podpůrných opatření. Rozdíl mezi nezaměstnaností osob se zdravotním postižením a většinové populace je stále výrazný. Je třeba vnímat skutečnost, že pracovní uplatnění nepředstavuje pouze zdroj příjmu, ale je také

prostředkem integrace a prevence sociálního vyloučení, což u osob se zdravotním postižením je vnímáno daleko výrazněji. Ve věku od 20 do 64 let uvádí 40 % OZP, že pracuje, tedy větší část OZP v tomto věku je „ekonomicky neaktivní“.

Článek 27 Úmluvy zdůrazňuje právo osob se zdravotním postižením žít se prací svobodně zvolenou a zákaz diskriminace ve všech oblastech zaměstnanosti. Podporu zaměstnávání OZP je třeba současně řešit aktivními opatřeními jak ve veřejné správě na úrovni státu, krajů i obcí, tak v soukromé sféře i v osobním podnikání osob se zdravotním postižením. Potřebná se jeví přímá spolupráce státu, zaměstnavatelů, Hospodářské komory, NRZP ČR i samotných osob se zdravotním postižením.

Cíl 8.1.

Na úrovni KÚZK a v organizacích zřizovaných Zlínským krajem podporovat zaměstnávání osob se zdravotním postižením

Opatření 8.1.1.

Na úrovni KÚZK a v zařízeních zřizovaných Zlínským krajem trvale naplňovat povinný podíl zaměstnávání osob se zdravotním postižením.

Odpovídá: útvar PVV a zřizované organizace Zlínského kraje

Termín: průběžně

Zdroje financování: běžné výdaje PVV a rozpočty zřizovaných organizací z běžných výdajů

Opatření 8.1.2.

Analyzovat a vyhodnocovat plnění povinného podílu zaměstnávání osob se zdravotním postižením z hlediska počtu a typů jednotlivých pracovních pozic s požadovanou kvalifikací na KÚZK i zařízení zřizovaných Zlínským krajem.

Odpovídá: útvar PVV a zřizované organizace Zlínského kraje

Termín: 1x ročně

Zdroje financování: běžné výdaje PVV a rozpočty zřizovaných organizací z běžných výdajů

Opatření 8.1.3.

Do programu plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody Zlínského kraje zařadit problematiku zaměstnávání osob se zdravotním postižením za účasti zástupce Národní rady osob se zdravotním postižením Zlínského kraje.

Odpovídá: odbor KH

Termín: 1x za období platnosti krajského plánu

Zdroje financování: bez finančních nároků

Opatření 8.1.4.

Ve spolupráci s Národní radou osob se zdravotním postižením uspořádat za účasti všech zainteresovaných subjektů krajskou konferenci k problematice zaměstnávání osob se zdravotním postižením.

Odpovídá: odbor KH

Termín: 1x za období platnosti krajského plánu

Zdroje financování: běžné výdaje KH rozpočtu ZK

OBLAST 9 PARTICIPACE OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM A JEJICH ORGANIZACÍ NA POLITICKÉM A VEŘEJNÉM ŽIVOTĚ

Úmluva v článku 29 vyžaduje, aby osoby se zdravotním postižením se mohly „...účinně a plně, na rovnoprávném základě s ostatními, podílet na politickém a veřejném životě...“. K tomu, aby se toto právo mohlo naplnit, je však namnoze třeba vytvářet prostředí, ve kterém se osoby se zdravotním postižením mohou účinně a bez omezení podílet na veřejných záležitostech. Organizace osob se zdravotním postižením zajišťují nezbytné vazby na orgány státní správy a samosprávy, poskytují rovněž prostřednictvím jimi zřizovaných organizací řadu nezbytných služeb a svými osvětovými, ozdravnými a poradenskými programy přispívají k integraci osob se zdravotním postižením a jejich rodin do společnosti. Podpora těchto aktivit je ze strany státu a jeho struktur naprosto nezbytná.

Cíl 9.1.

Vytvářet podmínky pro zajištění účasti osob se zdravotním postižením a jejich organizací na veřejném životě

Opatření 9.1.1.

V rámci možností ZK zvýraznit podporu veřejně účelných aktivit spolků osob se zdravotním postižením působících na území ZK a spolupracovat s NRZP ČR a dalšími organizacemi věnujícími se OZP.

Odpovídá: odbory KÚZK

Termín: průběžně

Zdroje financování: rozpočet ZK z běžných výdajů příslušného odboru

OBLAST 10 MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI A KRIZOVÉ SITUACE

Zkušenosti na regionální, národní i nadnárodní úrovni ukazují, že osoby se zdravotním postižením jsou při mimořádných událostech zranitelnější než většinová populace. K tomu mimo jiné přispívá také nízké obecné povědomí o specifických potřebách osob se specifickými formami zdravotního postižení, ale také nízká úroveň informovanosti samotných OZP, jak se při těchto situacích chovat. Proto je třeba přijmout příslušná organizační a osvětová opatření v rámci integrovaného záchranného systému týkající se specifických potřeb při komunikaci s OZP a pomoci OZP.

Úmluva v článku 11 proto zavazuje přijmout veškerá nezbytná opatření k zajištění ochrany a bezpečnosti osob se zdravotním postižením v rizikových situacích včetně ozbrojených konfliktů, humanitárních krizí a přírodních katastrof.

Cíl 10.1.

Zvýšit informovanost osob se zdravotním postižením v oblasti přípravy na mimořádné události a krizové situace a způsobů ochrany

Opatření 10.1.1.

Do krizových plánů zapracovat opatření týkající se osob se zdravotním postižením.

Odpovídá: odbor KH

Termín: průběžně

Zdroje financování: běžné výdaje KH rozpočtu ZK

Opatření 10.1.2.

Do odborné přípravy složek integrovaného záchranného systému zahrnout problematiku specifických potřeb při komunikaci a pomoci osobám se zdravotním postižením.

Odpovídá: odbor KH

Termín: průběžně

Zdroje financování: běžné výdaje KH rozpočtu ZK

Opatření 10.1.3.

Zapojit osoby se zdravotním postižením do systému ochrany obyvatelstva cestou zvýšení jejich informovanosti a schopnosti sebeochrany, např. formou vzdělávacích a informačních aktivit zaměřených na chování a ochranu člověka v rizikových a mimořádných situacích

Odpovídá: odbor KH

Termín: průběžně

Zdroje financování: běžné výdaje KH rozpočtu ZK

Opatření 10.1.4.

Připravit metodický materiál informující o tom, jak se mají lidé se zdravotním postižením zachovat v mimořádných a krizových situacích.

Odpovídá: odbor KH

Termín: 1x za období platnosti krajského plánu

Zdroje financování: běžné výdaje KH rozpočtu ZK

Opatření 10.1.5.

Ve spolupráci s NRZP ČR Zlínského kraje připravit seminář k problematice mimořádných a krizových situací.

Odpovídá: odbor KH

Termín: 1x za období platnosti krajského plánu

Zdroje financování: běžné výdaje KH rozpočtu ZK

V. KOORDINACE, MONITOROVÁNÍ A IMPLEMENTACE KRAJSKÉHO PLÁNU

Krajský plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením Zlínského kraje na období 2022–2026 patří svým časovým rozsahem do kategorie **střednědobých plánů**. Jeho realizace a monitorování představuje **provázaný mezioborový proces**, neboť svým obsahem a realizační strukturou **představuje integrační platformu** umožňující naplňování rovných příležitostí osobám se zdravotním postižením a jejich rodinám.

Na základě zkušeností z monitorování a hodnocení opatření předchozích krajských plánů je zřejmá potřeba pravidelného každoročního vyhodnocování, na němž se podílejí příslušné odbory KÚZK a také NRZP ČR Zlínského kraje a další subjekty komunity osob se zdravotním postižením, a podle potřeby i další zainteresované subjekty. V rámci vyhodnocení budou sledovány ukazatele také v oblasti vynaložených finančních prostředků na jednotlivá opatření, které budou podkladem pro další výhled. Jedenkrát ročně do konce března předloží Radě ZK všechny odbory KÚZK vyhodnocení KP a případně navrhnou jeho změny a doplnění.

Odpovědnost za koordinaci naplňování záměrů bude rozdělena mezi:

- **Gestora**

Jedná se o člena Rady Zlínského kraje zodpovědného za oblast sociálních věcí a neziskového sektoru.

- **Nositele**

Jedná se o Odbor Kancelář hejtmána Zlínského kraje, oddělení organizačních činností a neziskového sektoru, který koordinuje implementaci a ve spolupráci se zainteresovanými odbory zajišťuje naplňování Krajského plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením Zlínského kraje na období 2022-2026.

- **Další subjekty** zapojené do implementace

Do procesu naplňování Krajského plánu je zapojena celá řada dalších subjektů. Jedná se o krajem zřizované organizace (z oblasti sociální, zdravotní, dopravy, školství a kultury), tak také neziskové organizace např. NRZP ČR Zlínského kraje, případně další subjekty (např. Úřad práce apod.). Se zapojením zmíněných subjektů do implementace Krajského plánu se předpokládá především na partnerské bázi.

Plán řízení rizik implementace

Naplňování Krajského plánu jako koncepčního dokumentu je v průběhu let spojeno s určitou mírou rizik. Cílem řízení rizik je předcházet situacím, které by mohly ohrozit úspěšnou implementaci Krajského plánu.

Je důležité rizika včas identifikovat, hledat řešení a zavádět vhodná opatření pro jejich eliminaci či řízení. Obvykle se dynamicky vyvíjí, nová se objevují a jiná naopak mohou zanikat.

Řízení rizik je v gesci Nositele Krajského plánu, který každoročním monitorováním a následným vyhodnocením Krajského plánu možná rizika odhalí, pracuje s nimi a přijímá vhodná opatření. Mezi nejvýznamnější rizika úspěšné implementace Krajského plánu patří rizika členěná do následujících okruhů:

- Finanční rizika spojená se snižováním výdajů z rozpočtu kraje.
- Dopady způsobené pandemií SARS – Cov 2.
- Organizační rizika např. nedostatečné personální zajištění nebo nedostatečná časová kapacita realizačního týmu implementace.
- Prosazování vlastních zájmů jednotlivých aktérů bez ohledu na stanovené cíle (resortismus).
- Nízká (politická) podpora vedení kraje k implementaci Krajského plánu.
- Neochota nebo nedostatečná míra spolupráce subjektů na implementaci Krajského plánu.
- Neplnění aktivit Krajského plánu v důsledku nejasně stanovených odpovědností za dílčí aktivity.

VI. ZÁVĚR

Předkládaný Krajský plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2022-2026 je svými definovanými opatřeními příspěvkem k podpoře, ochraně a naplňování rovných příležitostí osob se zdravotním postižením na rovnoprávném základě s ostatními a navazujícím dokumentem na předchozí plán.

Rozsah objemu této podpory je **kompromisem** mezi potřebami osob se zdravotním postižením, deklarovanými možnostmi Zlínského kraje a také stupněm poznání a vnímání existující míry nerovného postavení osob se zdravotním postižením ve společnosti, a to jak ze strany orgánů státní správy a samosprávy, tak samotné komunity osob se zdravotním postižením a jejich reprezentativních organizací.

Při tvorbě Krajské plánu bylo konstatováno, že kraj nemá k dispozici ucelené **komplexní podklady** pro rozhodovací proces v této oblasti a vychází z dílčích podkladů jednotlivých odborů KÚ nebo obecných statistik. Celostní pohled částečně doplňuje dlouholetá spolupráce s NRZP ČR Zlínského kraje.

Obsahem plánu je celkem 10 oblastí, 12 cílů a 39 opatření, které svou realizací pomohou v konkrétních záležitostech ke snížení nerovností a naplňování rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením.

Pro hlubší a ucelenější přístup ke snížení nerovností mezi komunitou osob se zdravotním postižením a většinovou společností jsou připraveny dlouhodobé vize ke zvážení pro delší období a dlouhodobější diskusi:

- znovuustavení poradního orgánu Rady Zlínského kraje pro řešení komplexní problematiky osob se zdravotním postižením,
- pevné ukotvení agendy v rámci krajského úřadu např. zřízením plné či částečné funkce krajského koordinátora pro řešení komplexní problematiky osob se zdravotním postižením (na částečný úvazek koordinátor působil ve volebním období 2014-2016 na Odboru Kancelář hejtmána),
- zpracování komplexní sociologické studie analyzující situaci osob se zdravotním postižením ve Zlínském kraji, jejíž výstupy by mohly výrazně přispět ke zvýšení úrovně rozhodovacího procesu orgánů kraje v dané problematice (možnost spolupráce s Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně).

VII. PRAMENY A LITERATURA

- Úmluva o právech osob se zdravotním postižením
- Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021–2025, vydal Úřad vlády České republiky
- Statistická ročenka České republiky 2020, vydal Český statistický úřad 2020
- Statistická ročenka Zlínského kraje 2020, vydala Krajská správa Českého statistického úřadu ve Zlíně
- Výběrové šetření osob se zdravotním postižením v roce 2018, vydal Český statistický úřad 2019
- Krajský plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením Zlínského kraje na období 2017–2020
- Sdělení komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a výboru regionů, Evropská komise

VIII. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ČSÚ	Český statistický úřad
DOP	Odbor dopravy a silničního hospodářství
ICT	Odbor informačních a komunikačních technologií
KH	Odbor Kancelář hejtmána
KP	Krajský plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením
KUL	Odbor kultury a památkové péče
KOVED s.r.o	Koordinátor veřejné dopravy s.r.o.
KÚZK	Krajský úřad Zlínského kraje
NPP 2021–2025	Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021-2025
NNO	Nestátní neziskové organizace
NRZP ČR	Národní rada osob se zdravotním postižením České republiky
OSN	Organizace spojených národů
OZP	Osoby se zdravotním postižením
RZK	Rada Zlínského kraje
PVV	Útvar personálních věcí a vzdělávání
SOC	Odbor sociálních věcí
SŠ	Střední škola
ŠK	Odbor školství, mládeže a sportu
ÚPŘS	Odbor územního plánování a řízení
Úmluva	Úmluva o právech osob se zdravotním postižením
ÚP	Úřad práce
UTB	Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
ÚZIS ČR	Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
ZD	Odbor zdravotnictví
ZK	Zlínský kraj
ZP	Zdravotní postižení
ZŠ	Základní škola
ZZK	Zastupitelstvo Zlínského kraje
ŽPZE	Odbor životního prostředí a zemědělství